

LIDINGÖ STAD

HANDLÄGGARE
Gert Mattisson

TEL DIREKT
08-731 47 67

DATUM
2020-03-25

DNR
TFN/2020:44

Särredovisning 2019

Vatten och avlopp

Förvaltningsberättelse

Uppdrag

Vatten- och avloppsverksamhetens uppgift är att tillgodose efterfrågade vatten- och avloppstjänster inom verksamhetsområdet, samt förnya och underhålla den allmänna va-anläggningen. Dricksvatten köps in från Stockholm Vatten och Avfall AB, avloppsvatten transporteras till Käppalaverket för rening. Verksamheten är avgiftsfinansierad genom en av kommunfullmäktige antagen taxa.

Dagvattenhantering är en prioriterad verksamhet, där vi har en långsiktig planering för att utveckla denna hantering. Styrdokument är dagvattenpolicy och dagvattenplan.

Verksamhetsidé

Med moderna och kostnadseffektiva metoder se till att Lidingöborna alltid har tillgång till rent vatten och en väl fungerande avloppshantering.

Året som gått

Förnyelse och utbyggnad av va-ledningar

- Dagvattenledningar har anlagts i Mölnavägen och Oscarsstigen vilket gör att dagvattnet inte ska gå i spillvattenledningarna.
- Relining har utförts på ett flertal ställen, exempelvis Läroverksvägen och Södra Kungsvägen.
- Blåklintsvägen - I samband med ombyggnationen av gatan samt gång- och cykeltvägen ska delar av va- och dagvattenledningarna förnyas. Projektet är försenat på grund av uppdatering av detaljprojektering.
- Utredning pågår avseende de av miljö- och stadsbyggnadskontorets utpekade enskilda avlopp för att se om de ska ingå i det kommunala va-nätet. Räviken är det största av dessa områden.
- Spillvattenledning i korsningen Kottlavägen-Sveavägen är i behov av omläggning samt dagvattenledningen på samma sträcka dimensioneras upp. Utredning klar och projektering pågår.
- Förvaltningen ser över behovet av att lägga om spillvattenledningar i området Täcka udden i samband med att ansökning har kommit in om ny vattenservis till två fastigheter i området. Utredning klar och projektering pågår.
- I arbetet med att få ett robust och hållbart dricksvattennät pågår analyser av olika flöden.

Tillskottsvatten i spillvattenledningarna

- Arbetet med att minimera tillskottsvatten i spillvattenledningar är långsiktigt och syftar till att hålla nere stadens kostnader för att ovidkommande vatten kommer ut i spillvattensystemet. Utredning av åtgärder pågår bland annat i området kring Brevik för att minska tillskottsvattnet. I utredningarna sker filmning av ledningarna och vid behov utförs relining.

Dagvatten

- Reningsanläggning för dagvatten i inre Kyrkviken – Beslut avvaktas om planerad utredning vilken inbegriper hela området bland annat inklusive Lidingövallen och

stadsbyggnadsprojektet Brädgården.

- Utredning av de fyra dagvattendammarna Gåshaga, Brevik, Stockby och Tyktorps, för att förbättra deras funktion.

Förnyelse och underhåll av vattentorn, pump- och tryckstegringsstationer

- Installation av nytt styr- och övervakningssystem för stadens va-anläggningar pågår. Enligt plan ska arbetet vara klart 2021.
- Arbetet med utökad skalskydd för dricksvattenanläggningar fortgår. Installation pågår av ett nytt säkerhetssystem för larm- och passerkontroll. Beräknas bli klart under 2020.
- Utredning inför renovering av vattentornen i Hersby, Käppala och Näset är utförd. Planen är att renovera ett vattentorn per år under perioden 2021-2023.
- Placering av nya flödesmätare på dricksvattnenätet har utretts under året och kommer att installeras på strategiska punkter, troligen under hösten 2020.
- Utredning har påbörjats avseende ny stationär reservkraft som ska installeras för att betjäna Torsviks tryckstegringsstation vid strömavbrott.

Övrigt

- Arbetet med att ta fram en långsiktig va-plan har påbörjats och kommer att fortsätta under nästa år.
- För att underlätta för driftentreprenören för va att göra ett effektivare arbete i fält, har entreprenören nu tillgång till ett uppdaterat digitalt kartförvaltningssystem.
- Ett pilotprojekt om fjärravlästa vattenmätare har godkänts av nämnden och arbetet pågår.
- Förvaltningen har medverkat i framtagandet av en sms-tjänst till medborgarna avseende planerade och oplanerade vattenavstängningar. Arbetet pågår med förbättringar och utveckling av tjänsten.
- Röst (robustgörande åtgärder för samhällsviktiga tjänster) är stadens projekt för säker kommunalteknik, som är en viktig del av Lidingö stads krisberedskap och dessutom i enlighet med statens NIS-direktiv*. Samhällsviktiga funktioner som el-, värme och vattenförsörjning, avfalls- och avloppshantering, framkomlighet på vägnätet och fastigheter med en samhällsviktig funktion är avgörande för Lidingöbornas säkerhet och trygghet.
- En va-planerare är anställd i förvaltningen sedan mars 2019. En ledningstekniker har också anställts i maj. Syftet med anställningarna är att stärka beställarrollen, få kontroll på underhållsbehovet samt öka servicen till abonnenterna.
- En va-buss är också inköpt, försedd med utrustning för att kunna utreda status och hitta läckor på va-nätet genom bland annat filmning, rökning och anslutningskontroller.

*NIS (Network and Information Security) trädde i kraft den 1 augusti 2018.

Måluppföljning

5. Lidingö stad hushåller effektivt med skattebetalarnas pengar

Nämndens verksamhetsmål	Måluppfyllelse	Kommentar
5.1 Kostnadseffektiv verksamhet där underhåll och förbättring av våra anläggningar och fastigheter prioriteras	God	Va-verksamheten har ett högre utfall beroende på det eftersatta underhållet inom verksamheten.

Årets resultat

Va-verksamheten redovisar ett resultat på -0,5 mnkr för 2019, vilket är 0,8 mnkr sämre än det budgeterade resultatet på 0,3 mnkr.

Principerna för redovisning av över- och underskott i va-verksamheten är att årets resultat i verksamheten elimineras mot tidigare års fonderade över- eller underskott och redovisas som fordran eller skuld på abonnenterna i balansräkningen.

Efter 2018 års bokslut uppgick stadens fordran på abonnenterna till 8,0 mnkr. I och med årets underskott på 0,5 mnkr ökar fordran på abonnenterna och staden har nu en fordran på 8,5 mnkr på abonnenterna.

Intäkter

Intäkterna från va-avgifterna blev 3,2 mnkr högre än budgeterat (57,4 mnkr) och 8,8 mnkr högre än året innan. Den höga ökningen jämfört med året innan beror på att taxan är höjd från och med januari 2019 för att minska stadens fordran på abonnenterna.

Kostnader

Kostnaderna blev 4,2 mnkr högre än budgeterat (57,9 mnkr). De större avvikelserna mot budget är kostnaderna för driftentreprenaden av va-anläggningarna som är 1,5 mnkr över budget samt personalkostnader och kostnader för tillfälligt inhyrd personal som överstiger budget med 1,7 mnkr. Kapitalkostnaderna blev 0,4 mnkr högre än budgeterat.

Organisation

Inom va-verksamheten finns en va-ingenjör, en va-strateg, en va-planerare, en projektledare och en ledningstekniker. Anställning av en andra ledningstekniker avvaktas tills vidare. Dessutom utförs flera uppgifter av GIS-ingenjör, ekonomienheten och administrationsenheten, såsom kommunikation, debitering av va-avgifter, diarium och arkiv.

Drift- och underhållsarbeten utförs av entreprenör. Av en total entreprenadkostnad på 32,8 mnkr uppgår avgiften till Käppalaförbundet till 19,1 mnkr medan 13,7 mnkr avser kostnaden för drift- och underhåll av va-anläggningar.

Va-taxan

Taxa för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen, F43 / 2020, är antagen av kommunfullmäktige den 25 november 2019 och gällande från den 1 januari 2020.

För fastigheter som ligger inom verksamhetsområdet för stadens allmänna vatten- och avloppsanläggning ska fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig betala avgifter till staden enligt denna taxa. Avgifterna ska täcka kostnaderna för anläggningen.

Avgifterna utgörs av dels anläggningsavgifter (engångsavgifter), dels brukningsavgifter (periodiska avgifter). Alla avgifter i denna taxa är inklusive mervärdeskatt (moms 25 %).

Anläggningsavgifter

- Grundavgift per fastighet, 19 013 kr
- Tomtyteavgift per kvm tomtyta, 64 kr
fördelad på avgiftsändamålen: vatten 30 %, spillvatten 50 % och dagvatten från fastighet 20 %
- Byggnadsyteavgift per BYE (byggnadsyteenhet), 55 500 kr
fördelad på avgiftsändamålen: vatten 30 %, spillvatten 50 % och dagvatten från gata 20 %
- Avgift för allmän platsmark per kvm, 37,50 kr

Brukningavgifter

- Mätaravgift per mätpunkt och år, 1 012 kr
- Vattenavgift per kbm dricksvatten, 20,01 kr
fördelad på avgiftsändamålen: vatten 50 % och spillvatten 50 %
- Fastighetsavgift per bostadsfastighet avseende småhus (vid högst två BYE), 1 380 kr
eller avseende flerbostadshus (vid minst tre BYE), 744 kr + 301 kr per BYE eller avseende industri- och servicefastighet, beräkning utifrån tomtyta.
- Avgift för allmän platsmark per kvm, 2,14 kr

Årets investeringar

Nr	Benämning	Bokslut 2019	Budget* 2019	Avvikelse
1	Lokala ledningar och serviser	7,5	3,0	-4,5
2	Förnyelse av pumpstationer	1,3	3,5	2,2
3	Förnyelse av va-ledningar	7,7	14,9	7,2
4	Förnyelse va-ledningar Blåklintsvägen	0,5	2,1	1,6
5	Flödesmätare på strategiska punkter	0,0	1,0	1,0
6	Reningsanläggning för dagvatten i inre Kyrkviken	0,0	1,0	1,0
7	Dagvattenanläggningar, upprustning befintliga	0,2	0,5	0,3
8	Nytt styr- och övervakningssystem	3,7	19,9	16,2
9	Modernisering av vattentornen	0,1	1,0	0,9
10	Utökad säkerhet strategiska byggnader	0,5	0,4	-0,1
11	Ny reservkraft tryckstegring Torsvik	0,0	1,0	1,0
12	Utbyggnad va-nätet	0,6	3,0	2,4
13	Elbesiktningar och åtgärdsplan	0,0	0,5	0,5
Summa		22,1	51,8	29,7

**Budget inklusive överföringsbudget*

1. Lokala ledningar och serviser

Arbetet med att byta ut trasiga servisventiler fortsätter.

2. Förnyelse av pumpstationer

Alla pumpsumpar har försetts med belysning och trasiga pumpar har bytts ut.

3. Förnyelse av VA-ledningar

Arbetet med förnyelse av befintliga VA-ledningar fortgår enligt uppsatta mål för att upprätthålla ett pålitligt och kostnadseffektivt ledningssystem. Relining har utförts på ett flertal ställen, bland annat Läroverksvägen och Södra Kungsvägen. Utbyggnad av dagvattenledningar fortsätter i områden som saknar detta.

4. Förnyelse av va-ledningar Blåklintsvägen

I samband med ombyggnation av gatan samt gång- och cykelväg förnyas delar av va- och dagvattenledningarna. Projektet är försenat på grund av uppdatering av detaljprojektering.

5. Flödesmätare på strategiska punkter

Placering av nya flödesmätare på dricksvattennätet har utretts under året och kommer att installeras på strategiska punkter, troligen under hösten 2020.

6. Reningsanläggning för dagvatten inre Kyrkviken

Beslut avvaktas om planerad utredning vilken inbegriper hela området bland annat inklusive LidingövalLEN och stadsbyggnadsprojektet Brädgården.

7. Dagvattenanläggningar, upprustning befintliga

Utredning pågår av de fyra dagvattendammarna Gåshaga, Brevik, Stockby och Tyktorp för att förbättra deras funktion.

8. Nytt styr- och övervakningssystem

Installation av nytt styr- och övervakningssystemet för stadens va-anläggningar pågår. Enligt plan ska arbetet vara klart 2021

9. Modernisering av vattentornen

Utredning inför renovering av vattentornen i Hersby, Käppala och Näset är beställd. Planen är att renovera ett vattentorn per år under perioden 2021-2023.

10. Utökad säkerhet strategiska byggnader

Arbete med utökat skalskydd för dricksvattenanläggningar fortgår. Installation pågår av ett nytt säkerhetssystem för larm- och passerkontroll.

11. Ny reservkraft tryckstegring Torsvik

Utredning har påbörjats avseende ny stationär reservkraft som ska installeras för att betjäna Torsviks tryckstegringsstation vid strömavbrott.

12. Utbyggnad va-nätet

Dagvattenledningar på Mölnavägen och Oscarsstigen har färdigställts under året.

13. Elbesiktningar och åtgärdsplan

Inget har påbörjats under året.

Nyckeltal

Beskrivning	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017
Vattendistribution			
Inköpt mängd i miljoner kubikmeter	3,90	3,97	3,52
Försåld mängd i miljoner kubikmeter	3,08	3,07	3,20
Försåld mängd i % av inköpt mängd	79	77	91
Drift och underhåll va-anläggningar			
Vattenledningar i meter	212 152	212 236	211 744
Kostnad i kr per meter vattenledning	19,34	23,39	31,08
Avlopps- och dagvattenledning i meter	389 537	391 045	361 516
Kostnad i kr/m avlopps- och dagvattenledning	7,28	6,62	10,05

Resultaträkning

(mnkr)

	Not	Utfall 2019	Utfall 2018	Budget 2019
Verksamhetens intäkter	1	61,6	52,7	58,2
Verksamhetens kostnader	2	-62,1	-57,2	-57,9
Avskrivningar	3	-6,3	-5,9	-6,0
Verksamhetens nettokostnader		-0,3	-4,4	0,4
Finansiella intäkter	4	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	5	-0,2	-0,1	-0,1
Årets resultat före justering av fordran/skuld på va-abonnenterna		-0,5	-4,5	0,3
Ökning av fordran på VA-abonnenterna*	6	0,5	4,5	-0,3
Årets resultat efter justering av fordran/skuld på va-abonnenterna		0,0	0,0	0,0

*) Enligt direktiv ska va-verksamheten uppvisa ett nollresultat och eventuella över- eller underskott bokas upp som en skuld eller fordran på abonnenterna.

Balansräkning
(mnkr)

	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader, mark och anläggningar	7	227,4	210,3
Maskiner och inventarier	8	1,2	-
Summa		228,6	210,3
Omsättningstillgångar			
Kundfordringar		7,2	4,5
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	9	6,1	5,5
Fordran på va-abonenterna	10	8,5	8,0
Summa		21,8	18,0
SUMMA TILLGÅNGAR		250,4	228,3
SKULDER			
Skulder			
<i>Långfristiga skulder</i>			
Lån från staden	11	217,9	193,5
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		0,6	2,0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	12	31,9	32,8
Skuld till va-abonenterna	10	-	-
Summa		32,5	34,8
SUMMA SKULDER		250,4	228,3

Noter till resultat- och balansräkning (mnkr)

Redovisningsprinciper

Verksamhetens resultat- och balansräkning har upprättats i enlighet med Lagen om kommunal redovisning samt de rekommendationer som lämnas av Rådet för kommunal redovisning. Principerna överensstämmer med Lidingö stad redovisningsprinciper.

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta. Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde. Periodisering av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Till och med år 2007 redovisades uttag från abonnenterna som inte nyttjats (överskott) som eget kapital i stadens balansräkning. Från år 2008 redovisas i stället motsvarande belopp som en skuld till va-abbonnenterna. I det fall uttaget från abonnenterna inte täcker kostnaderna redovisas en fordran på abonnenterna.

För att erhålla en bättre matchning av intäkter och kostnader periodiseras anslutningsavgifter från och med år 2008 över 35 år.

Not 1

Verksamhetens intäkter	2019	2018
Brukningsavgifter	59,6	50,8
Anslutningsavgifter 1)	1,0	1,0
Övriga intäkter	1,0	0,9
Summa	61,6	52,7

1) Inkomster från nya anslutningsavgifter uppgick under året till 1,3 mnkr (2,2 mnkr). Av årets och de senaste fem årens anslutningsavgifter intäktfördes 1,0 mnkr. Resterande belopp redovisas som förutbetalda intäkter, se not 12. Principen att periodisera anslutningsavgifter infördes 2008.

Not 2

Verksamhetens kostnader	2019	2018
Arbetskraft*	6,7	3,7
Varor och material	10,3	9,9
Köp av huvudverksamhet	32,8	29,5
Tjänster och avgifter*	5,8	8,1
Summa	55,6	51,2

*I arbetskraft och tjänster och avgifter ingår 3,9 mnkr i kostnader som är gemensamma för teknik- och fastighetsförvaltningen. Kostnaderna har fördelats utifrån nyttjandegrad.

Not 3

Avskrivningar

Anläggningstillgångar skrivs av enligt plan över den förväntade nyttjandeperioden.

Följande avskrivningstider tillämpas:	År	År
Vatten- och avloppsledningar	50	50
Va-anläggningar, t ex vattentorn och pumpstationer	26	26
Maskiner och inventarier	10-20	10-20

Årets avskrivningar fördelas på:	2019	2018
Immateriella tillgångar	-	0,3
Byggnader och tekniska anläggningar	6,3	5,6
Maskiner och inventarier	0,0	-
Summa	6,3	5,9

Not 4

Finansiella intäkter

	2019	2018
Dröjsmålsränteintäkter	0,0	0,0

Not 5

Finansiella kostnader

	2019	2018
Ränta på långfristigt lån från staden	0,2	0,1

Ränta på lån från staden har beräknats utifrån genomsnittlig ränta på stadens låneskuld (0,1 procent).

Not 6

Minskning/ökning av skuld på va-abonnenterna

	2019	2018
Årets resultat minskar/ökar skulden på va-abonnenterna	0,5	4,5

Per 2019-12-31 redovisas en fordran på abonnenterna på 8,5 mnkr.

Not 7

Byggnader, mark och anläggningar

Anskaffningsvärden

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående balans	320,9	283,7
Årets investeringar	23,4	37,2
Utgående balans	344,3	320,9

Akkumulerade avskrivningar

Ingående balans	-110,6	-104,7
Årets avskrivningar	-6,3	-5,9
Utgående balans	-116,9	-110,6

Bokfört värde

	227,4	210,3
--	-------	-------

Not 8**Maskiner och inventarier****2019-12-31 2018-12-31****Anskaffningsvärden**

Ingående balans	3,1	3,1
Årets investeringar	1,2	-
Utgående balans	4,3	3,1

Akkumulerade avskrivningar

Ingående balans	-3,1	-3,1
Årets avskrivningar	0,0	-
Utgående balans	-3,1	-3,1

Bokfört värde**1,2 0,0****Not 9****Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter****2019-12-31 2018-12-31**

Upplupna brukningsavgifter	6,1	5,5
----------------------------	-----	-----

Not 10**Skuld till/fordran på va-abonenterna****2019-12-31 2018-12-31**

Skuld till/fordran på va-abonenterna	8,5	8,0
--------------------------------------	-----	-----

Fordran på va-abonenterna den 31 december 2018 ökar i och med årets negativa resultat på 0,5 mnkr och uppgår nu till 8,5 mnkr.

Not 11**Lån från staden****2019-12-31 2018-12-31**

Lån från staden	217,9	193,5
-----------------	-------	-------

Ränta på lån från staden har beräknats utifrån genomsnittlig ränta på stadens låneskuld (0,1 procent).

Not 12**Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter****2019-12-31 2018-12-31**

Förutbetalda intäkter från anslutningsavgifter 1)	30,6	30,3
Upplupna kostnader för inköp av bl.a. distributionsvatten	1,3	2,5
Summa	31,9	32,8

1) Anslutningsavgifterna ska täcka avskrivningar på nyinvesteringar i ledningsnät, räntekostnader för nyanläggning i ledningsnät och direkta kostnader i samband med anslutning. Den del av anslutningsavgiften som motsvarar de direkta kostnaderna intäktsförs år 1 och resterande belopp periodiseras på 35 år.